

Energieia Energieneuws

'Nederland gelooft te sterk in de vrije energiemarkt'

WASSENAAR - Er wordt in Nederland te veel geloof gehecht aan de werking van een vrije energiemarkt. Dat stelt onderzoeker Teus van Eck in zijn boek 'Een nieuwe balans voor de energiesector', dat woensdagmiddag in Wassenaar is gepresenteerd. Van Eck zou eigenlijk op het onderwerp promoveren aan de TU Delft, maar door een conflict met de universiteit heeft hij ervoor gekozen zijn studie in boekvorm uit te brengen.

Van Eck kwam tijdens zijn onderzoek tot de conclusie dat er te sterk wordt gehecht aan de vrije energiemarkt, zo zegt hij tegen Energieia. "Er is een omslag gemaakt van puur nutsdenken naar een situatie waarin alles door de markt wordt opgelost." Volgens Van Eck kun je niet over een vrije markt spreken als je het over energie hebt.

"Het product is een commodity, daar is geen twijfel over mogelijk", zegt Van Eck. "Maar door de technische randvoorwaarden ontstaan belemmeringen waardoor je niet van een vrije markt kunt spreken." Een gevolg van die beperkingen is dat de marktprijs voor stroom altijd die is van "het duurste niet-gesubsidieerde alternatief", aldus Van Eck. "In Nederland is dat aardgas en zie je dat de rest dezelfde prijs krijgt. Dat is uitstekend voor kolen- en kerncentrales, die de elektriciteitsprijs de afgelopen jaren sterk hebben zien stijgen, terwijl hun kosten veel minder snel hoger werden."

Dit mechanisme leidt er volgens Van Eck toe dat de milieuvriendelijke oplossingen minder aandacht krijgen. Hij draagt ook een oplossing aan. "Een keuze voor een centraal orgaan dat stroom contracteert van iedereen. Van een grote producent met een kolen- of kerncentrale tot iemand met een zonnepaneel op zijn dak. Hij koopt voor het totale systeem elektriciteit in, voor iedere grondstof tegen een prijs die is gebaseerd op de kosten."

Een kruising van nutssector en geliberaliseerde markt dus. Volgens Van Eck is dat de manier waarop de energiesector moet worden ingericht. En niet per se in Nederland. "Misschien in de Benelux, of met een deel van Duitsland erbij. Het gaat erom dat het gebieden zijn die op elkaar aansluiten. Maar als je gelooft dat decentrale opwekking de toekomst heeft, moet je misschien juist voor kleinere regio's kiezen, afhankelijk van wat behapbaar is."

Volgens Van Eck krijgt de Haagse politiek hier ook steeds meer oog voor. "De vraag is eerder of het kan met het oog op de Europese regelgeving." Wat de onderzoeker opvalt is dat er nauwelijks inhoudelijk wordt gediscussieerd over de toekomst van de energiesector. "De discussie splitst zich veel meer toe op bijna dogmatische discussies als wel of niet splitsen en wel of niet privatiseren."

Verder vindt Van Eck dat de huidige internationale handel op energiemarkten is gebaseerd "op verschillen in regelgeving en historie en niet op macro-economische overwegingen". "Bij een echt level playing field wordt Nederland waarschijnlijk netto-exporteur van elektriciteit. Een kolencentrale komt dan in Nederland te staan, aan zee, en niet in Duitsland. En op het gebied van aardgas en kernenergie is Nederland ook minstens een even goede locatie. Alleen voor waterkracht is Nederland niet geschikt, maar dat geldt voor heel Noordwest-Europa."

Ten slotte pleit Van Eck, die in het verleden werkzaam was bij onder meer Nuon, Sep en Epon, in zijn boek voor een andere opzet van het systeem van emissiehandel. Hij ziet liever een inputbelasting op brandstoffen of een vergelijkbaar systeem voor de werkelijke emissie. "Leidend moet zijn hoe we wereldwijd op de meest efficiënte wijze de CO₂-emissie kunnen verlagen en niet hoe we zoveel mogelijk aan het systeem kunnen verdienen."

